

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΣΩΝΙΑ

Ο Μεγάλος Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδας, Χρήστος Μανέας, μίλησε για πρώτη φορά σε Πανελλήνιο επίπεδο ανοικτά μπροστά στο κοινό και δέχθηκε τις ερωτήσεις του. Το συμβάν αυτό έγινε στις 15 Μαΐου στο «Πανεπιστήμιο της Τρίτης» που διοργανώνει το περιοδικό μας.

Παρακάτω δημοσιεύουμε κατ' αποκλειστικότητα τα όσα λέχθηκαν στην ιστορική αυτή εκδήλωση.

Στις 15 Μαΐου έγινε στην Κύπρο ένα μεγάλο γεγονός. Στα πλαίσια των διαλέξεων του ανοικτού Πανεπιστημίου που διοργανώνει το περιοδικό μας (Το Πανεπιστήμιο της Τρίτης) είχαμε μια έκτακτη διάλεξη. Ομιλητής ήταν ο Πρόεδρος Μασώνων Ελλάδος, Χρήστος Μανέας, και ο τίτλος του θέματος, « **Τι είναι η Μασωνία** ».

Ήταν η πρώτη φορά σε Πανελλήνιο επίπεδο που ο Μεγάλος Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδας (αυτός είναι ο επίσημος τίτλος του κ. Μανέα) έκανε δημόσια ανοικτή εμφάνιση μπροστά στο κοινό και δέχθηκε ερωτήσεις.

Το ότι αυτό το γεγονός έγινε στην Κύπρο και μάλιστα στο δικό μας Πανεπιστήμιο, τιμά ιδιαίτερα τόσο το νησί μας και εμάς ειδικότερα, όσο και τον ομιλητή.

Το συμβάν καλύφθηκε εκτενέστατα από τις εφημερίδες και συζητήθηκε πολύ (συζητείται ακόμη) σε διάφορους κύκλους της πρωτεύουσας.

Χωρίς υπερβολή, θα ήρθαν το βράδυ αυτό στην αίθουσα του Cyprus College, όπου γίνονται οι διαλέξεις μας, πάνω από 500 άτομα, πολλά από τα οποία αναγκάστηκαν να φύγουν διότι δεν τους χωρούσε, ούτε η αίθουσα, ούτε ο χώρος έξω απ' αυτήν!

Δεκάδες άτομα «πήραν θέσεις» έξω απ' την αίθουσα δίπλα στα παράθυρα, αρκετοί σκαρφάλωσαν σ' αυτά και πολλοί σφηνώθηκαν όρθιοι πίσω απο τον ομιλητή.

Η ομιλία κράτησε γύρω στα 45 λεπτά και η επακολουθήσασα συζήτηση (που πήρε την μορφή έντονης ανάκρισης), γύρω στις 2 ώρες.

Οι περισσότερες ερωτήσεις του ακροατηρίου ήταν σχετικά επιθετικές και «στρίμωξαν» αρκετά τον κ. Μανέα. Ο τελευταίος δεν έχασε ούτε για μια στιγμή την ψυχραιμία του και έδωσε απαντήσεις σε όλες τις ερωτήσεις που του υποβλήθηκαν.

Την όλη ομιλία και συζήτηση βιντεογραφήσαμε (μετά από παράκληση πολλών αναγνωστών μας) και μπορείτε να προμηθευτείτε την κασέτα απ' τα γραφεία μας.

Λόγω του ότι αρκετός κόσμος μας ζήτησε να δημοσιεύσουμε τα όσα λέχθηκαν τη νύχτα αυτήν, αλλά και επειδή ο ίδιος ο Χρήστος Μανέας εξεδήλωσε την επιθυμία, αντί συνεντεύξεως στην «Ενδοσκόπηση», να δημοσιεύσουμε τη «συνέντευξη που του πήρε ο λαός», αποφασίσαμε να απομαγνητοφωνήσουμε την ομιλία και συζήτηση, και με την κατάλληλη επιμέλεια να τη δημοσιεύσουμε σαν ένα ολοκληρωμένο κείμενο που μπορεί να φυλαχθεί και στο οποίο θα μπορεί κάποιος ν' ανατρέχει όταν χρειαστεί.

Αρχίζουμε λοιπόν με την εισαγωγική ομιλία. Ακολουθώντας δημοσιεύουμε την όλη συζήτηση. Παραλείψαμε μόνο μερικές ερωτήσεις που ήταν επαναλήψεις προηγουμένων και μερικές μικρές προτάσεις του ευθύ λόγου που μπορεί να αποβούν κουραστικές σ' ένα γραπτό κείμενο (όπως για παράδειγμα προτάσεις του συλ, «βεβαίως, να σας εξηγήσω» ή «θα ήθελα να σας ρωτήσω κατά πόσο...κτλ).

Τέλος, για να ευκολύνουμε τόσο την ανάγνωση της εξέλιξης μιας ερώτησης, ακολουθούμε το εξής σύστημα: η πρώτη ερώτηση κάποιου από το ακροατήριο σημειώνεται με **Ε** ενώ οι επερωτήσεις του ιδίου με **Ρ**. Έτσι κάθε φορά που βλέπετε το **Ε** σημαίνει πως κάποιος άλλος ρωτάει, ενώ όταν βλέπετε το **Ρ** σημαίνει πως ξαναπαίρνει το λόγο αυτός που ρώτησε μόλις προηγουμένως. Όταν μιλά ο κ. Χρήστος Μανέας χρησιμοποιούμε το **Μ**

Εισαγωγική ομιλία

Ευχαριστώ που με καλέσατε να σας μιλήσω για ένα θέμα που ασφαλώς σας ενδιαφέρει, ενδιαφέρει κάθε άνθρωπο, και μου δίνετε την ευκαιρία έτσι να σας δώσω μερικές πληροφορίες από πρώτο χέρι. Σκοπός μου δεν είναι να σας κάνω να συμπαθήσετε τον τεκτονισμό, απλώς, να σας δώσω εκείνες τις πληροφορίες από τις οποίες θα μπορέσετε να σχηματίσετε μια κατά το δυνατό πλήρη γνώση του τι είναι αυτό που λέγεται τεκτονισμός και τι είναι οι τέκτονες. Κι όταν αποκτήσετε γνώση γι' αυτό, τότε θα μπορέσετε να έχετε και γνώμη: να κρίνετε, να εγκρίνετε ή να κατακρίνετε, να μας δεχθείτε ή να μας απρρίψετε, και εμάς σαν τέκτονες, και τον θεσμό τον οποίο υπηρετούμε : Γιατί πολλές φορές, δυστυχώς παρουσιάζεται το φαινόμενο άνθρωποι να θέλουν να έχουν γνώμη, χωρίς να έχουν γνώση.

Ο τεκτονισμός ή μασωνισμός όπως συνηθίζεται να λέγεται, είναι το ίδιο πράγμα. Ο τέκτων είναι ο οικοδόμος, ο Mason (μασών) είναι επίσης το ίδιο πράγμα με λατινική ρίζα. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο τεκτονισμός, ξεκίνησε από τους χρόνους του μεσαίωνα, τότε, που όπως γνωρίζετε όλοι, υπήρχαν οι συντεχνίες των κατά αποκλειστικότητα να κτίζουν τα περικαλή τότε οικοδομήματα, κυρίως τους ναούς, κι αυτοί, για να κρατήσουν το επάγγελμα κλειστό έτσι που τα μυστικά τους τα επαγγελματικά να μη γίνουν γνωστά στους άλλους, και για να αποκτήσουν τη δυνατότητα να μετακινούνται από ένα χώρο σε άλλο έχοντας πάντα τις ευλογίες των ηγεμόνων της εποχής εκείνης και των ηγετών της θρησκείας, είχαν ορισμένα σημεία για να αναγνωρίζονται, να μπορούν όταν μετακινούνται να βρίσκουν κάποιον ο οποίος θα τους έδινε την πρώτη πληροφορία, την πρώτη βοήθεια αν χρειαζόταν και για να μπορούν να αποκλείουν εκείνους οι οποίοι δεν ήταν της οικογένειας, του επαγγέλματος δηλαδή, από του να μπαίνουν μέσα και να μαθαίνουν τα μυστικά τους.

Δίπλα από κάθε μεγάλο ναό, μεγάλο κτίριο, υπήρχαν οι χώροι στους οποίους ζούσαν αυτοί, και εκεί εργάζονταν. Ήταν οι λεγόμενες στοές... τα τεκτονικά εργαστήρια, για τα οποία θα μιλήσουμε αργότερα.

Γνωρίζετε όλοι ότι στο μεσαίωνα, η ελευθερία της σκέψευς και της εκφράσεως, ήταν είδος απαγορευμένο. Έκφραση είχε μόνο ο ηγεμών και ο θρησκευτικός ηγέτης. Πολλές φορές, συνέπιπταν οι δύο ιδιότητες στο ίδιο πρόσωπο. Κι έτσι τα ελεύθερα πνεύματα, οι άνθρωποι οι οποίοι ήθελαν να έχουν ελεύθερη συνείδηση και κυρίως ελεύθερη έκφραση, εκείνοι οι οποίοι δεν μπορούσαν να δεχθούν, τα δόγματα, αλλά ήθελαν να αξιοποιήσουν το σπουδαιότερο δώρο των θεών, το μυαλό τους, αυτοί οι άνθρωποι δεν μπόρεσαν να βρουν πουθενά αλλού καταφύγιο, παρά μόνο στις τεκτονικές στοές, όπου πήγαιναν κι έβρισκαν κι άλλους ομοίους... Αυτοί, παρόλο που δεν ήταν τέκτονες (οικοδόμοι), έγιναν δεκτοί.

Υπήρχαν οι άνθρωποι οι οποίοι ανήκαν στην επαγγελματική οργάνωση, κι άλλοι οι οποίοι δεν ανήκαν αλλά έγιναν αποδεκτοί, διότι ακριβώς εκεί βρήκαν το καταφύγιο. Σιγά - σιγά, αυτοί έγιναν περισσότεροι, γιατί ο άνθρωπος ένα πράγμα δεν μπορεί να δεχθεί... να του στερήσει κανείς την δυνατότητα να σκέπτεται ελεύθερα και να εκφράζεται ελεύθερα.

Ξέρουμε όλοι πολύ καλά ότι η πρόοδος της ανθρωπότητας οφείλεται σ' αυτούς οι οποίοι δεν δέχτηκαν εκείνο που τους είπε κάποιος άλλος, αλλά έψαξαν μόνοι τους να βρουν την αλήθεια. Γιατί αν οι άνθρωποι ήσαν ικανοποιημένοι με αυτά που τους έλεγε κάποιος, και έβρισκαν έτοιμες τις απαντήσεις και δεν έβαζαν το μυαλό τους να δουλέψει, θα ήταν ακόμη στις σπηλιές και στα δέντρα επάνω, ενώ τώρα περπάτησαν στο φεγγάρι.

Στο τέλος κατέληξε οι τεκτονικές στοές να αποτελούνται κυρίως από ανθρώπους που δεν είχαν σχέση με την αρχιτεκτονική ως επάγγελμα. Άνθρωποι μορφωμένοι, άνθρωποι με αγωνίες και ερωτηματικά ήταν φυσικό να ανατρέξουν στις πηγές της γνώσεως που ήταν πάνω απ' όλα η αρχαία ελληνική σκέψη, αλλά και η ινδική και η αιγυπτιακή και όλων των άλλων λαών της αρχαιότητας, οι οποίοι άφησαν μνημεία του πολιτισμού και των επισημών και της σοφίας τους σ' εμάς τους νεότερους. Οι ανθρώπινες γνώσεις μοιάζουν με το νερό που πίνουμε που δημιουργήθηκε από σταγόνες βροχής τις οποίες κανείς δεν είδε και που όμως κάποια στιγμή παίρνουμε το ποτήρι και πίνουμε. Η Γνώση είναι ένα ποτάμι που δημιουργήθηκε από τις σταγόνες που πέσανε σε διαφορετικά μέρη, κι έκαναν σιγά-σιγά τα ρυάκια... τα ρυάκια, τους ποταμούς... Τις λίμνες... τις δεξαμενές από τις οποίες τελικά πήραμε το νερό. Κανείς μας δεν θυμάται ποιος του έμαθε να λέγει «σιδηρόδρομος», όλοι όμως το ξέρουμε, το λέμε. Κάτι ανάλογο είναι και η γνώση στον άνθρωπο.

Αυτές οι γνώσεις των ανθρώπων, τη σοφία των ανθρώπων, συγκέντρωσαν οι φωτισμένοι τέκτονες στους χρόνους εκείνους που η σκέψη ήταν καταπιεσμένη και δεσμευμένη και συγκρότησαν, αυτόν τον θεσμό που λέγεται τεκτονισμός.

Ο τεκτονισμός είναι ένας θεσμός που κατά τον καταστατικό χάρτη απορρέει από τον **ορθό λόγο**. Το τονίζω και το επαναλαμβάνω: απορρέει απ' τον ορθό λόγο και αποβλέπει στον άνθρωπο σαν πνευματική και ηθική προσωπικότητα και είναι θεσμός φιλανθρωπικός, κι όταν λέμε φιλανθρωπικός εμείς οι τέκτονες δεν εννοούμε όπως σήμερα συνηθίζουν πολλοί, το να βοηθούμε κάποιον που έχει μια ειδική ανάγκη. (Βεβαίως κι αυτό είναι φιλανθρωπία). Για τους τέκτονες η φιλανθρωπία σημαίνει κάτι - περισσότερο. Σημαίνει ν' αγαπώ τον άνθρωπο για αυτό που είναι, δηλαδή πνευματική και ηθική προσωπικότητα, και κυρίως γι' αυτό που μπορεί να γίνει, όπως μας δίδαξε και ο Σωκράτης με τη «Διδασκαλία του δούλου» (τον οποίο έκανε να λύνει μαθηματικά προβλήματα ενώ δεν ήξερε τίποτα μαθηματικά). Έτσι λοιπόν Οι τέκτονες πιστεύουν ότι κάθε άνθρωπος σαν πνευματική και ηθική προσωπικότητα μπορεί να βελτιωθεί, να αναπτυχθεί, να συμπληρώσει τις γνώσεις του και να πλησιάσει, όσο είναι δυνατό σ' εκείνο που λέγεται Θεός.

Λέω «σ' εκείνο που λέγεται Θεός», γιατί ο τεκτονισμός είναι ένας θεσμός που απορρέει από τον ορθό λόγο, και όσα έχουν σχέση με το λογικό, δεν έχουν σχέση με τη θρησκεία διότι η θρησκεία απευθύνεται στα υπέρ-τα-λογικά. Είμαι χριστιανός διότι πιστεύω στη χριστιανική θρησκεία και όχι γιατί έβαλα το χαρτί και το μολύβι κάτω και πείστηκα πράγματι ότι αυτή η θρησκεία είναι ή καλύτερη απ' όλες και την ακολουθώ. Απόδειξη στη θρησκεία δεν χρειάζεται, κι όποιος τη ζητάει... δεν πιστεύει.

Ο τεκτονισμός είναι ένας θεσμός παγκόσμιος. Δυο προϋποθέσεις θέτει ο τεκτονισμός για να γίνει κανείς τέκτων : Η πρώτη είναι να πιστεύει κάποιος στο Θεό και στην αθανασία της ψυχής. Η δεύτερη είναι, να μην ασχολείται κανείς με την πολιτική στον τεκτονικό χώρο. Επειδή ο τεκτονισμός είναι θεσμός παγκόσμιος, φυσικό κι επόμενο είναι να έχει μέλη που ανήκουν σε διάφορες θρησκείες. Και σοφά προέβλεψαν αυτοί που ίδρυσαν τον τεκτονισμό. Διότι είναι φυσικό, καθέννας που υπερασπίζεται τη θρησκεία των πατέρων του και τη δική

του, να έρθει σε αντίθεση με τον άλλο ο οποίος και εκείνος κατά τον ίδιο λόγο υπερασπίζεται τη δική του θρησκεία. Κι έτσι ήταν ενδεχόμενο να διατρέξουν τον κίνδυνο οι τέκτονες στις τεκτονικές στοές, να συναντούν έριδες και διαφωνίες μέσα στο χώρο, εξαιτίας θρησκευτικών διαφορών οι οποίες είναι δεδομένες ότι υπάρχουν. Το ίδιο ισχύει και με την πολιτική. Κάθε άνθρωπος έχει τις πολιτικές του πεποιθήσεις. Δεν είναι όμως ο τεκτονικός χώρος εκεί που μπορεί κανείς να τις εκφράσει, γιατί και εκεί θα δημιουργούνται προβλήματα.

Ο τεκτονισμός, στην προσπάθεια του να επιτύχει την ηθική και πνευματική βελτίωση των ανθρώπων, χρησιμοποιεί όπως σας είπα προηγουμένως τη σοφία των λαών και μεταχειρίζεται τα σύμβολα και τις αλληγορίες, διότι έτσι μπορεί μ' ένα σύμβολο να εκφράσει πάρα πολλά και ταυτόχρονα να κρύψει πάρα πολλά. Ένα σύμβολο επιδέχεται πάρα πολλές ερμηνείες, συνεπώς, καθένας μπορεί να δώσει την ερμηνεία που η δική του πνευματική συγκρότηση του επιτρέπει. Το ίδιο και οι αλληγορίες.

Ο τεκτονισμός παντού και πάντα, ήταν μπροστά σε κάθε αγώνα των ανθρώπων, οι οποίοι αγωνίζονταν για το καλό και κυρίως για το υπέρτατο αγαθό, την ελευθερία της σκέψης και της συνειδήσεως. Αν ξεκινήσουμε από το δικό μας χώρο, τον ελληνικό, θα πρέπει ίσως να γνωρίζετε ότι η ελληνική επανάσταση το 1821, που ξεκίνησε από τη Φιλική Εταιρεία, οφείλεται σε τρεις τέκτονες : τον Ξάνθο, τον Σκουφά και τον Τσακάλωφ, οι οποίοι ίδρυσαν τη Φιλική Εταιρεία και την οργάνωσαν επάνω στα πρότυπα των τεκτονικών στοών. Για αυτό κατόρθωσαν να την κρατήσουν μυστική, και μυστικά τα μέλη. Αυτό που έγινε στην Ελλάδα, έγινε και στην Αμερική, όπου ο τέκτων Λαφαγιέτ, ο στρατηγός, ήταν η ψυχή, ο πρωτεργάτης της Αμερικανικής επαναστάσεως. Το ίδιο συνέβη και στην Ιταλία, όπου ο τέκτων Γαριβάλδι ήταν αυτός ο οποίος ηγήθηκε του αγώνα της απελευθέρωσης και της ενώσεως της Ιταλίας. Το ίδιο ισχύει και για άλλες πολλές χώρες.

Θα πρέπει να ξέρετε ότι στους διαφωτιστές τέκτονες οφείλεται το τρίπτυχο Ελευθερία — Ισότης -Αδελφότης, που θα δείτε σε κάθε τεκτονικό εργαστήριο και το οποίο ήταν και εξακολουθεί να είναι το τρίπτυχο της Γαλλικής Δημοκρατίας. Ελευθερία-Ισότης- Αδελφότης είναι τεκτονικό κήρυγμα, τεκτονικό ιδεώδες. Διότι όπως είπα και στην αρχή, η ελευθερία είναι το υπέρτατο αγαθό για τους ανθρώπους, η ισότητα είναι αυτονόητη αφού οι τέκτονες θεωρούν τους εαυτούς τους ότι είναι παιδιά όλοι ενός ενός Θεού (ο καθένας δίδει τό δικό του όνομα, εμείς έχουμε ομοούσιο Αγία Τριάδα, άλλοι έχουν άλλους... ο καθένας μας πιστεύει στο θεό του) και συνεπώς - αφού παιδιά του ίδιου Θεού είμαστε - είμαστε κι αδέρφια μεταξύ μας. Είναι μια παρεξηγημένη εντύπωση ότι οι τέκτονες αποκαλούν αδελφούς μόνο τους τέκτονες.

Ο τεκτονισμός είχε την τύχη να έχει στους κόλπους του τα φωτεινότερα πνεύματα. Τέκτονες ήταν ο Σβάιτσερ, ο Φλέμινγκ, ο Μότσαρτ, ο Γκαίτε, ο Βολταίρος, ο Ντυνάν, Βασιλείς, αρχηγοί κρατών, Πατριάρχες Έλληνες κι ακόμη εξακολουθεί να έχει στους κόλπους του ο τεκτονισμός τις ευγενέστερες φυσιογνωμίες των Επιστημών, των Τεχνών και της Εκκλησίας. Το τονίζω τό τελευταίο διότι υπάρχει μια παρανόηση και παρεξήγηση η οποία έχει μια εξήγηση στο ότι οι τέκτονες για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα ζούσαν στο περιθώριο, κι έδιναν αφορμές για πολλές παρεξηγήσεις, και φυσικά και επιθέσεις, από ανθρώπους που δεν είχαν γνώση, αλλά ήθελαν να έχουν γνώμη για αυτόν. Στον ελληνικό χώρο τέκτονες ήταν ο Κολοκοτρώνης, ο Καποδίστριας, ο Σολωμός κι απο τους νεότερους ο Παύλος Μελάς, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου (που για την Ελλάδα ήταν ο πατέρας

της Δημοκρατίας), ο Γεώργιος ο Βασιλεύς, ο Μεταξάς, ο Καζαντζάκης και άλλοι πολλοί, των οποίων είναι ατελείωτη σειρά.

Μέσα στα τεκτονικά εργαστήρια ο τέκτων κάνει ένα αγώνα. Όχι να γίνει καλύτερος από τους άλλους, κανείς τέκτων δεν το φαντάζεται αυτό, ούτε το επιδιώκει, ούτε τον ενδιαφέρει. Αλλά, εμείς οι τέκτονες πιστεύοντας στον Θεό και γνωρίζοντας ότι ο Θεός είναι τέλειος, ενώ όλοι εμείς έχουμε τις αδυναμίες και τις ελλείψεις μας, προσπαθούμε μέσα στον τεκτονισμό, με την τεκτονική διδασκαλία να γίνουμε καλύτεροι –όχι από τους άλλους – αλλά από τον ίδιο μας τον εαυτό. Και όταν λέμε προσπαθούμε να γίνουμε καλύτεροι εννοούμε να γίνουμε καλύτεροι κυρίως με την απόδειξη των έργων μας. Διότι ξέρουμε πολύ καλά ότι εκείνο που μετράει σε καθετί, δεν είναι τα λόγια από τα οποία όλοι έχουμε χορτάσει, αλλά τα έργα. Είναι μια παρεξήγηση να νομίζουν πολλοί ότι οι τέκτονες πηγαίνουν στον τεκτονισμό γιατί προσπαθούν δια του τεκτονισμού να επιτύχουν ωφέληματα και να βοηθηθούν. Συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Στον τεκτονισμό έρχονται άνθρωποι οι οποίοι είναι ολοκληρωμένοι, κι επειδή ο άνθρωπος έχει ανησυχίες και ψάχνει κάτι άλλο να βρεί, προσπαθεί μέσα στον τεκτονισμό να βρει απαντήσεις στα ερωτήματα του και δια του τεκτονισμού να δικαιωθεί σαν άνθρωπος. Και δικαιώνεται, όταν προσφέρει υπηρεσίες στους συνανθρώπους του.

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, ήταν άγνωστο στον ελληνικό λαό ότι η μεγαλύτερη επιστημονική εταιρία αντιμετώπισης του καρκίνου είχε ιδρυθεί από τέκτονες, είχε μέλη τέκτονες, διοικείτο από τέκτονες και το σπουδαιότερο... χρηματοδοτείτο από τέκτονες. Έκαναν ολόκληρο νοσοκομείο οι τέκτονες στην Ελλάδα για τους απόρους ασθενείς, κι ο αείμνηστος προκάτοχος μου Τζατζόπουλος, πούλησε το σπίτι του και με τα χρήματα έκτισε μια εκκλησία μέσα στο νοσοκομείο για να μπορούν οι ασθενείς να εκκλησιάζονται. Δεν ξέρουν πολλοί τέκτονες ότι ο ελληνικός τεκτονισμός ενισχύει παντοιοτρόπως (και οικονομικά) τα Πατριαρχεία, δεν ξέρουν ότι εμείς προσπαθούμε με τις σχέσεις που έχουμε με όλο τον κόσμο, να προβάλλουμε τα ελληνικά αιτήματα και τα δίκαια και να ζητούμε τη συμπαράσταση και τη συνδρομή όλων. Και επ' ευκαιρία ήθελα να σας πω και κάτι άλλο, για το οποίο υπάρχει μια παρανόηση. Όπως κάθε κράτος έχει τη δική του Κυβέρνηση, στρατό, Αστυνομία, διοίκηση, δικαιοσύνη, έτσι και ο τεκτονισμός είναι ανεξάρτητος κι αυτοτελής σε κάθε χώρα. Δεν υπάρχει μια ηγεσία και πολλές μικρότερες ομάδες οι οποίες ακολουθούν. Κάθε χώρα, από τη μικρότερη μέχρι τη μεγαλύτερη έχει τη δική της τεκτονική οργάνωση, έχει το δικό της τρόπο με τον οποίο κινείται και λειτουργεί κι εργάζεται και καμιά δεν εξαρτάται από καμιά άλλη. Υπάρχει ένας άγραφος τεκτονικός νόμος που λέει ότι σε καμιά χώρα δεν επιτρέπεται να υπάρχουν παραπάνω από μια Μεγάλη Στοά. Κάτι ανάλογο ισχύει και με τα κράτη που δεν επιτρέπουν να υπάρχουν δυο κυβερνήσεις στο ίδιο κράτος. Εμείς οι Έλληνες και ιδιαίτερα εσείς οι Κύπριοι αντιλαμβάνεστε πολύ καλά τι σημαίνει αυτό. Μια Κυβέρνηση υπάρχει στην Κύπρο, αυτή που είναι στη Λευκωσία, ένας Πρόεδρος, ο κ. Βασιλείου. Αυτό, διεθνώς εφαρμόζεται. Το ίδιο γίνεται και στον τεκτονισμό. Όλες οι χώρες, όλες οι μεγάλες στοές αναγνωρίζουν τις άλλες μεγάλες, στοές υπό τον όρο της αμοιβαιότητας. Καμιά δεν επηρεάζει, καμιά δεν εξαρτάται από καμιά άλλη. Ομως γίνονται συγκεντρώσεις. Για παράδειγμα, πέρσι, τέτοιο ακριβώς καιρό, οι Ελβετοί είχαν κάνει μια συγκέντρωση και είχαν συγκεντρωθεί όλοι οι μεγάλοι διδάσκαλοι από όλη σχεδόν την Ευρώπη. Είχα προσκληθεί και πήγα κι εγώ, και τους είπα ότι άκουσα για τα έργα φιλανθρωπίας που κάνανε και συγκεκριμένα ότι είχαν αναλάβει ένα ίδρυμα για καθ-

υστερημένα παιδιά, με ειδικές ανάγκες, το οποίο χρηματοδοτούσαν αυτοί. Αλλά θα έπρεπε να σκεφτούμε κάτι πιο σοβαρό και πιο γενικό. Να προσπαθήσουμε να βοηθήσουμε, να ενημερώσουμε και να προστατεύσουμε τους νέους, απ' το μεγάλο κίνδυνο που λέγεται ναρκωτικά. Όταν τέλειωσα, με πλησίασαν και με ρώτησαν τι σκεφτόμουν να κάνω. Τους είπα ότι ήδη είχαμε κάνει κάτι. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδας έχει ιδρύσει μια εταιρία που σκοπό έχει τη διαφώτιση των νέων και την προστασία τους από τα ναρκωτικά.

Τα χρήματα αυτής της εταιρίας, τα δίνουν οι τέκτονες. Είπα λοιπόν ότι ήταν ευκαιρία να κάνουμε να πανευρωπαϊκή, κι αργότερα μια παγκόσμια εταιρία διαφώτισεως των νέων και προστασίας από τον κίνδυνο των ναρκωτικών.

Οι τέκτονες ακόμη δεν λείπουμε ποτέ και σε καμιά περίπτωση, όπου υπάρχουν προβλήματα. Αλλά εκείνο κυρίως που προσπαθούμε να κάνουμε, είναι να μεταφέρουμε προς τα έξω το μήνυμα της αγάπης προς τον άνθρωπο, το ενδιαφέρον του για τον άνθρωπο. Για αυτό επαναλαμβάνω, στον τεκτονισμό όποιος έρχεται, είναι αποφασισμένος και οδηγείται στο να βοηθά τους άλλους και όχι να ζητά βοήθεια.

Πολλά και διάφορα έχουν λεχθεί για τον τεκτονισμό. Πολλά έχετε ακούσει ή έχετε διαβάσει. Αλλά δεν νομίζω να είχατε άλλη φορά την ευκαιρία να δείτε κάποιον που επίσημα αντιπροσωπεύει τον ελληνικό τεκτονισμό και επίσημα εκφράζει τις θέσεις και τις απόψεις του και μπορεί να σας δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα και όσα θα έχετε, θα είναι τιμή μου να μπορέσω να σας τα απαντήσω.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω ότι είμαι περήφανος που η Μεγάλη Στοά της Ελλάδας έχει υπό την αιγίδα της (όπως λέμε) τις κυπριακές στοές, διότι στο μόνο σημείο που ο ελληνισμός σίγουρα είναι συνδεδεμένος, είναι ο τεκτονισμός. Εύχομαι οι Έλληνες Κύπριοι να είναι ενωμένοι στον τόπο τους και να είναι εθνικά και συναισθηματικά δεμένοι με τους Έλληνες της Ελλάδος, και οι Ελλαδίτες με τους Κυπρίους, γιατί όπως πρόσφατα είπα, πιστεύω ότι δεν είναι ανεξάρτητη η τύχη της Κύπρου από την Ελλάδα. Γιατί κάθε καμπάνα που χτυπάει στην Κύπρο, είναι σαν να χτυπάει στο δωμάτιο καθενός από μας στην Ελλάδα και θα πρέπει αυτό να το συναισθανόμαστε. Έχω κατά νου ορισμένες εκδηλώσεις στην Ελλάδα, για να θυμήσω αυτό που λέει ο Χέμινγουεϊ « Για ποιόν χτυπά η καμπάνα »... όταν κτυπά η καμπάνα για κάποιον Έλληνα όπου της γης κι αν βρίσκεται, όλοι οι Έλληνες πρέπει να ανησυχούν, όλοι πρέπει να ενδιαφέρονται. Και να μην είμαστε μακάριοι εμείς στα σύνορα της Ελλάδας επειδή κανείς δεν μας ενοχλεί. Ποτέ κανείς δεν ξέρει τι γίνεται. Εύχομαι οι επαναστάσεις που γίνονται τώρα στον ανατολικό χώρο, να φυσήξουν τόσο δυνατά, ώστε να γίνει και κάποια «επανάσταση» κι εδώ. Έτσι η Κύπρος - η ελεύθερη Κύπρος – να περιβρέχεται γύρω-γύρω από θάλασσα.

Σας ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη φιλοξενία και τήν υποδοχή.

* * *

Συζήτηση

Σ υ ν τ ο ν ι σ τ ή ς : Σας ευχαριστώ κε Μανέα εκ μέρους όλων μας. Ας προχωρήσουμε τώρα στις απορίες και στην συζήτηση. Ποιος θα κάνει την πρώτη ερώτηση;

Ⓔ Ερωτών: Ποιά είναι η σχέση του σιωνισμού με τον μασωνισμό;

Ⓜ Μανέας : Ο σιωνισμός με τον τεκτονισμό ή μασωνισμό δεν έχουν απολύτως καμία σχέση. Το τονίζω... απολύτως καμία.

Ⓔ Έχετε πει κύριε Μανέα, ότι οι τέκτονες αγωνίζονται πάντα, για το υπέρτατο αγαθό, την ελευθερία. Πιστεύετε ότι μια δικτατορία είναι υπέρ του υπέρτατου αγαθού...

Ⓜ Είναι εναντίον. Κάθε δικτατορία είναι εναντίον.

Ⓜ Ρωτώ λοιπόν : Σ' αυτό το αγαθό αποσκοπούν και κάποιες δικτατορίες; Κι αν δεν αποσκοπούν - αν πιστεύετε ότι δεν αποσκοπούν — τότε πώς μπορούν κυβερνήσεις δικτατορικές, κι όχι μόνο οι αρχηγοί των κυβερνήσεων, αλλά όλο το Υπουργικό Συμβούλιο να ήταν τέκτονες, όπως στη χούντα της Ελλάδας.

Ⓜ Θα σας απαντήσω. Είναι δεδομένο και δεν χρειάζεται να το πω εγώ και δεν νομίζω να υπάρχει κανένας που να έχει αντίρρηση ότι οποιοδήποτε ολοκληρωτικό καθεστώς προϋπόθεση έχει την κατάλυση της ελευθερίας. Συνεπώς είναι αντίθετο με τον τεκτονισμό. Το ότι έτυχε να είναι τέκτονες οι αρχηγοί ενός καθεστώτος δικτατορικού, δεν είναι νομίζω τίποτα περίεργο, ούτε πρωτοφανές. Το να είναι κάποιος μέλος κάποιας κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής, θρησκευτικής ομάδας ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος είναι συνηθέστατο. Μήπως δεν ήταν δημοσιογράφοι, μήπως δεν ήταν κληρικοί, στρατιωτικοί... απ' όλους τους τομείς, απ' όλες τις ομάδες τις κοινωνικές ήσαν. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι επειδή ήταν ένας κληρικός, όλοι οι κληρικοί ήταν «καθεστώς δικτατορικό»!

Ⓜ Είναι σύμπτωση ότι η πλειοψηφία του Υπουργικού Συμβουλίου της χούντας, κι όλων των κυβερνήσεων της χούντας στην Ελλάδα επί επταετίας ήταν τέκτονες; Ήταν απλή σύμπτωση;

Ⓜ Θέτετε σαν δεδομένο κάτι το οποίο δεν ξέρετε.

Ⓜ Υπάρχουν στοιχεία...

Ⓜ Μου επιτρέπετε; Τέκτων στην χούντα ήταν ο Σπαντιδάκης. Επτά ήσαν όλοι κι όλοι. Και σας απαντώ, ότι μόλις αποκαταστάθηκε η δημοκρατία στην Ελλάδα, οι τέκτονες διέγραψαν και τους επτά. Έχετε υπόψη σας εσείς κανέναν άλλο οργανισμό, επιστημονική ομάδα, οικονομική, επαγγελματική, π.χ. δημοσιογράφο ή καθηγητή, που να τον διέγραψαν τα μέλη τους; Κανένα! Μόνο οι τέκτονες διέγραψαν τους τέκτονες που ήταν στην επταετία. Κι αυτοί, επτά ήταν όλοι κι όλοι. Ήμουν μέλος της επιτροπής που τους διέγραψε.

Ⓔ Θα ήθελα να ρωτήσω πού βρίσκονται οι οικονομικοί πόροι για όλες αυτές τις αγαθοεργίες που μας είπατε και πού είναι ο πρωταρχικός σας σκοπός;

Ⓜ Ακριβώς, αυτό που ήδη σας είπα είναι το κλειδί: στον τεκτονισμό δεν πάμε για να πάρουμε, πάμε για να δώσουμε. Ο καθένας εισφέρει. Έχουμε μια πάγια εισφορά, μηνιαία, αλλά έχουμε και έκτακτες εισφορές. Όταν υπάρχει ένα πρόβλημα, όπως όταν έγιναν λόγου χάρη οι σεισμοί στην Καλαμάτα, είπαμε ότι θα κάναμε μεταξύ μας έναν έρανο. Είπαμε ο καθένας ότι μπορεί να δώσει και δώσαμε ένα μεγάλο ποσό για την ενίσχυση των σεισμοπαθών. Τώρα... δεν ξέρω αν έχετε υπόψη σας, στην Ελλάδα αντιμετωπίζουμε ένα πρόβλημα προσφύγων Ποντίων. Είναι σοβαρό πρόβλημα. Ο ελληνικός τεκτονισμός πρόσφερε σημαντικό ποσό στον Υπουργό ο οποίος προΐσταται της επιτροπής Υπουργών για την αποκατάσταση των παθόντων και εκπλάγηκε με το ποσό το οποίο μαζέψαμε και μας είπε ότι «ούτε οι τράπεζες δεν μας έδωσαν τόσα! Θέλετε να σας γράψουμε στις εφημερίδες;» Κι εμείς του απαντήσαμε ότι δεν το κάνουμε για διαφήμιση, δεν είμαστε μαγαζί που το κάνουμε για να κερδίσουμε, αλλά το κάνουμε γιατί το αισθανόμαστε. Για αυτό όταν έγιναν οι σεισμοί της Καλαμάτας για παράδειγμα, ένας από τους τέκτονες έμαθε ότι μεταξύ εκείνων που καταστράφηκαν ήταν κι ένας οδοντίατρος, που το οδοντιατρείο του καταστράφηκε ολοσχερώς. Αφού ο τέκτων αυτός ήταν συνταξιούχος, του έδωσε το δικό του οδοντιατρείο, όπως ήτανε! Όταν θέλει κανείς βρίσκει χρήματα...

ⓔ Για να γίνει κανείς μέλος του τεκτονισμού γίνεται κάποια τελετή;

Και στην τελετή αυτή το υποψήφιο μέλος ορκίζεται ή λαμβάνει υποχρέωση να κρατήσει ορισμένα μυστικά; Κι αυτοί που κάνουν τους τέκτονες ντύνονται με... ειδικά ρούχα;

Ⓜ Να σας εξηγήσω. Για να γίνει κάποιος τέκτων, καταρχήν, όπως σας είπα και πριν, πρέπει να πιστεύει στο Θεό και στην αθανασία της ψυχής. Να είναι έντιμος και να έχει όμως λέμε την «καλή μαρτυρία». Όταν κανείς υποβάλει μια αίτηση να γίνει τέκτων, δεν σημαίνει ότι δίνει συνδρομή και γίνεται μέλος. Γίνεται μια έρευνα. Όπως λόγου χάρη όταν θέλει ένας να γίνει τραπεζικός υπάλληλος. Θα πούμε στους τραπεζικούς: Τον ξέρετε; Αν δεν τον ξέρετε εσείς, γνωρίζετε κάποιον συνάδελφο του... ρωτείστε τη γειτονιά του, τους συμμαθητές του. Το ίδιο κάνουμε και μείς. Θέλεις κύριε να γίνεις τέκτων; Με ποιους ανθρώπους συνεργάζεσαι που μπορούμε να πάρουμε πληροφορίες για σένα; Μας δηλώνει ορισμένους κι εμείς προσπαθούμε να μάθουμε για το άτομο του. Κι αν πεισθούμε ότι είναι καλός τον κάνουμε τέκτονα. Βεβαίως δεν σας κρύβω ότι πολλές φορές δεν είναι καλοί όσοι μπαίνουν! Μην ξεχνάτε ότι κάνουμε ένα δεσμό με μια γυναίκα και παντρευόμαστε, αλλά στο τέλος μπορεί να βγει άλλη απ' αυτό που πιστεύαμε. Γιατί ο άνθρωπος ξέρει και κρύβεται. Το ίδιο γίνεται και στον τεκτονισμό.

Όταν λοιπόν θα έρθει η ώρα να γίνει κάποιος τέκτων, γίνεται μια τελετή... μια μύηση, όπως λέγεται. Αρχίζει δηλαδή η διδασκαλία για να μπορεί να καταλαβαίνει ορισμένα πράγματα. Αν έρθετε τώρα εσείς σ' ένα τεκτονικό εργαστήριο θ' ακούτε «κινέζικα». Ένας όμως που είναι μυημένος θα το καταλαβαίνει. Στολή δεν φοράμε, δεν έχουμε εμείς στολές. Απλώς φορούμε ποδιές. Μας λένε... «τι είναι αυτές οι γελοίες ποδιές που φοράτε, άνθρωποι με άσπρα μαλλιά»... Εμείς στον τεκτονισμό — σας το είπα και αλλιώς — προσπαθούμε να γίνουμε λίγο καλύτεροι και χρησιμοποιούμε τη φράση «οικοδομούμε το ναό της αρετής μέσα μας» (όπως το λέει και το ευαγγέλιο). Γι' αυτό λεγόμαστε και τέκτονες, οικοδόμοι..., κτίζουμε. Και για να θυμόμαστε όταν είμαστε εκεί πέρα μέσα, ότι σκέψη και προσπάθεια μας είναι όλοι να επιτελέσουμε αυτό το έργο της οικοδομήσεως του ναού της αρετής,

φοράμε την ποδιά, η οποία συμβολίζει την εργασία. Αυτό είναι η στολή του τέκτονα — ο συμβολισμός της ποδιάς.

Ⓜ Ορκίζεστε σε κάτι... για κάτι;

Ⓜ Υποσχόμαστε ότι θα κρατήσουμε μυστικά αυτά τα οποία λέγονται εκεί. Και σας πληροφορώ ότι αυτοί οι οποίοι βγαίνουν και τα λένε τα μυστικά, όπως έκανε ένας δημοσιογράφος στην Ελλάδα, ούτε τους τυφλώνουμε, ούτε τους ακρωτηριάζουμε, απλώς λέμε ότι εσύ κύριε... ο οποίος ήρθες και υποσχέθηκες ότι αυτά τα οποία θα σου λέγαμε δεν θα τ' αποκάλυπτες, τ' αποκάλυψες. Πολύ είναι να σε λέω «κύριε». Άλλη κύρωση δεν έχουμε να επιβάλλουμε.

Ⓜ Μιλούμε για αγαθοεργίες, μιλούμε για ελεημοσύνες. Τι είναι αυτά τα μυστικά αν μπορείτε να μας τα πείτε; Περί τίνος πρόκειται; Στο ευαγγέλιο δεν υπάρχουν μυστικά, είναι για όλους... και για τους μουσουλμάνους και τους χριστιανούς και όλους...

Ⓜ Και τα δικά μας βιβλία δεν είναι μυστικά, μπορείτε να τα διαβάσετε κι εσείς αλλά δεν θα τα καταλάβετε. Αυτό είναι το θέμα!

Ⓜ Δηλαδή διαχωρίζετε σε επίπεδα τους ανθρώπους;

Ⓜ Όχι... κάθε άλλο! Εμείς δεν πιστεύουμε ότι είμαστε πνευματικά πιο ψηλά. Απλώς πιστεύουμε ότι είμαστε κι εμείς απ' εκείνους που έχουν το μυαλό τους λίγο ανήσυχο, την ψυχή τους λίγο ανικανοποίητη. Προσπαθούμε να βρούμε ερμηνείες, λύσεις. Δεν λέω ότι είμαστε οι μόνοι, ούτε οι καλύτεροι. Απλώς προσπαθούμε να γίνουμε καλύτεροι απ' ότι είμαστε. Μου λέτε: Αφού κάνετε πράξεις καλές, γιατί οι συνεδριάσεις σας είναι μυστικές; Θα σας απαντήσω με μια ερώτηση: Συνεδριάζει η Ιερά Σύνοδος — οι μητροπολίτες και ο Αρχιεπίσκοπος. Μπορεί ένας ιερέας να πάει μέσα; Θα του πουν όχι, είναι η Ιερά Σύνοδος που συνεδριάζει, μόνο οι δώδεκα μητροπολίτες... οι άλλοι θα μείνετε απ' έξω. Μην μου πείτε ότι κι εκεί, κακό γίνεται επειδή είναι μυστική η συνεδρίαση και δεν μπορείτε να λάβετε μέρος εσείς κι εγώ! Ή ακόμη συνεδριάζει ο Ιατρικός σύλλογος ή ο Σύλλογος των υπαλλήλων της τάδε τράπεζας. Μπορεί κανείς να μπει μέσα και ν' ακούσει τι λένε; Όχι. Κακό "γίνεται; Όχι! Αυτοί έχουν τα δικά τους. Έτσι κι εμείς έχουμε τα δικά μας.

Ⓜ Ναι... αλλά όλα τα μέλη στη στοά έχουν τα μυστικά τους...

Ⓜ Τι εννοείτε τα μυστικά τους; Τα μέλη δεν έχουν μυστικά...

Ⓜ Αυτή η προσευχή...

Ⓜ Δεν υπάρχει προσευχή. Ο τεκτονισμός έχει μερικές διδασκαλίες οι οποίες κρατιούνται μυστικές. Κι επειδή επικαλεστήκατε και το ευαγγέλιο, αυτό δεν λέει «μη δότε τα άγια τοις κύσι»; Τι εννοεί; Τους σκύλους; Όχι προφανώς! Εκείνους οι οποίοι δεν είναι άξιοι να πάρουν τα μηνύματα, να κατανοήσουν τις αλήθειες. Το ίδιο γίνεται και στο σχολείο. Δεν γίνεται η διδασκαλία της έκτης λυκείου στην πρώτη δημοτικού! Στην αρχή ο άνθρωπος παίρνει τις βασικές γνώσεις και μετά προχωρεί. Το ίδιο γίνεται και στον τεκτονισμό.

Για αυτόν τον λόγο γίνεται αυτή η ανά βαθμούς διδασκαλία. Δεν είναι τα μυστικά των τεκτόνων αλλά της τεκτονικής διδασκαλίας. Οι τέκτονες δεν έχουν μυστικά. Μυστικά μπορεί να έχει ο καθένας τα προσωπικά του. Αλλά αυτά δεν έχουν σχέση με τον τεκτονισμό.

Ⓔ Έχω ακούσει ένα περιστατικό, το οποίο νομίζω συνέβη πριν το '74. Κάποιος που έφυγε από τους τέκτονες, προσπάθησε να αποκαλύψει τα μυστικά και τον δολοφόνησαν με τρόπο ώστε να φαίνεται πως ήταν δυστύχημα.

Ⓜ Αυτά δεν είναι να λέγονται!.... Να σας εξηγήσω... Εσείς λέτε για κάποιον που ήταν, ακούσατε ότι είπαν... Να σας πω συγκεκριμένα πρόσωπα: Βασίλειος Λαμπρόπουλος - δημοσιογράφος. Στην Αθήνα έγινε τέκτων και έβγαλε βιβλίο και το λέγει. Ούτε μάτι του βγάλαμε, ούτε δάκτυλο του κόψαμε, ούτε γλώσσα, ούτε τίποτε... Λέγεται ότι πίνουμε το αίμα των παιδιών και άλλα πολλά, τα οποία δεν νομίζω ότι είναι σοβαρά για επίπεδο σαν το δικό σας να τα συζητάμε!

Ⓔ Η θρησκεία λέει ότι ο τεκτονισμός είναι του διαβόλου! Ή κάτι τέτοιο...

Ⓜ Η θρησκεία; Όχι η θρησκεία. Η θρησκεία δεν λέει τέτοια πράγματα.

Ⓔ Ο Χριστιανισμός...

Ⓜ Ούτε ο χριστιανισμός λέγει τέτοια πράγματα! Κάποιος ιερωμένος μπορεί να το λέει, αλλά όχι ο χριστιανισμός.

Ⓔ Ο τεκτονισμός ποια σχέση έχει με τις γυναίκες;

Ⓜ Με ρωτάτε ποια σχέση έχει ο τεκτονισμός με τις γυναίκες... Το αντίθετο έπρεπε να με ρωτήσετε. Δηλαδή: γιατί στον τεκτονισμό δεν γίνονται δεκτές οι γυναίκες; Να σας απαντήσω. Σας είπα και πριν ότι ο τεκτονισμός ξεκίνησε από τις συντεχνίες των οικοδόμων. Την εποχή εκείνη ξέρετε ότι οι γυναίκες ήταν περίπου... «πράγμα». Ήταν μόνο για εργασία και τεκνοποιία. Δεν είχε τη θέση που έχει σήμερα. Ούτε εργαζόταν έξω, ούτε μπορούσε να γίνει οικοδόμος. Συνεπώς, τότε δεν μπορούσε να μπει μέσα στις συντεχνίες των οικοδόμων. Όταν σιγά-σιγά δημιουργήθηκε σαν οργάνωση συγκροτημένη (γύρω στο 1700), ο καταστατικός χάρτης έγινε από ένα Σκοτσέζο και κληρικό. Κι επειδή μέχρι τότε η παράδοση ήταν μόνο άντρες, έτσι έγινε και το καταστατικό. Αυτό όμως, τονίζω, δεν σημαίνει ότι οι τέκτονες δεν σέβονται και δεν θεωρούν ίσες τις γυναίκες μ' αυτούς. Εγώ προσωπικά, σε πολλά τις θεωρώ και ανώτερες.

Ⓔ Γιατί όμως δεν γίνεται κάποια τροποποίηση του καταστατικού, αφού οι γυναίκες έχουν φτάσει σε τέτοια επίπεδα που κανείς δεν τους θεωρεί «πράγμα»;

Ⓜ Είπατε ότι η γυναίκα έχει φτάσει πολύ ψηλά και το δέχομαι κι εγώ, και το ξέρουμε πολύ καλά.

Οι γυναίκες έχουν οργανώσει το δικό τους τεκτονικό χώρο. Δεν υπάρχει λόγος να γίνει καμιά τροποποίηση, γιατί ήδη υπάρχει γυναικείος τεκτονισμός, στον οποίο δεν γίνονται δεκτοί άντρες κι αντιστοίχως στον τεκτονισμό τον δικό μας δεν γίνονται δεκτές γυναίκες.

Υπάρχει σ' όλα... και το λίγο απο όλα : Ο μικτός τεκτονισμός (άνδρες και γυναίκες). Δεν είναι το καλύτερο και δεν σας το συνιστώ. Να πάτε στον αμιγή τεκτονισμό.

Ίσως γιατί ο ένας χώρος έχει τους δικούς του ηγέτες, τους δικούς του παράγοντες, τα δικά του στελέχη, τα δικά του μέλη και δεν εμπλέκεται ο ένας με τον άλλο ούτε διοικητικά, ούτε οικονομικά, ούτε φιλοσοφικά. Στην Ελλάδα πάντως, έχουν ως βάση τα δικά μας βιβλία. Άρα δεν υπάρχει ούτε σχέση αλλά και ούτε αντίθεση. Ούτε συνεργασία ούτε και πόλεμος. Ο καθένας είναι στο χώρο του, ανεξάρτητος και δεν επηρεάζεται από τον άλλο.

Ⓔ Γιατί δεν συνιστάτε τους μικτούς;

Ⓜ Κοιτάξτε, όσο και να το κάνουμε, σ' ένα χώρο που υποτίθεται ότι υπάρχει ένα μυσταγωγικό κλίμα και μια τάση να ξεφύγουμε λίγο από τα επίγεια, και ο άντρας και η γυναίκα είναι δύσκολο να απομακρυνθούν από τον ανθρώπινο εαυτό τους, και να μην επηρεαστούν από την παρουσία... ο μιν άντρας, μιας ωραίας γυναίκας, κι η γυναίκα από έναν άντρα. Και επειδή αυτό δεν είναι βέβαιο, αλλά είναι ένας κίνδυνος, προσπαθούμε να το αποφύγουμε.

Ⓔ Κύριε Μανέα, επικρατεί η άποψη ότι για να ανέβει κανείς την κλίμακα της ιεραρχίας, είτε πολιτική είναι αυτή, είτε οτιδήποτε άλλη, διευκολύνει... για να μην πω είναι απαραίτητο, το να είναι κανείς τέκτονας. Πόσο αλήθεια είναι αυτό;

Ⓜ Δεν είναι αλήθεια! Σας είπα σε κάποιο σημείο, ότι στον τεκτονισμό έρχονται άνθρωποι καταξιωμένοι και λένε: «αυτός έγινε καθηγητής πανεπιστημίου επειδή ήταν τέκτονας». Όμως, οι περισσότεροι έχουν γίνει τέκτονες αφού ήταν καθηγητές πανεπιστημίων. Δεν έγιναν με τη βοήθεια του τεκτονισμού. Αλλιώς τους βοηθάει ο τεκτονισμός. Ο τεκτονισμός, βοηθάει τον άνθρωπο να γίνει λίγο καλύτερος. Κι αυτό φαίνεται. Στο χώρο του ο καθένας όταν έχει τέκτονα, θα τον δει να ξεχωρίζει σ' ορισμένες εκδηλώσεις. Να ξεχωρίζει για το καλό. Κι αυτό φαίνεται κι έχει αντίκτυπο και επηρεάζει την εξέλιξη του.

Ⓔ Λέτε κύριε Μανέα, ότι είστε οικοδόμοι του ναού της αρετής. Εγώ πιστεύω ακράδαντα ότι ο μασωνισμός, όπως και οι Λάιονς και οι Ροταριανοί, οι Χιλιαστές, οι Ροδόσταυροι, ότι κατευθύνονται από τον σιωνισμό, κι ότι δεν έχουν άλλο σκοπό από του να κτίσουν το ναό του Σολομώντος. Μπορεί να φαίνεται γελοίο, αλλά πολλοί άνθρωποι και ειδικά εμείς η ελληνική φυλή, κυριαρχούμαστε από μια άγνοια και σας θεωρούμε σαν ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα. Αν είσατε τότε φιλανθρωπικό ίδρυμα τότε γιατί ο μασωνισμός να έχει τριάντα τρία σκαλοπάτια; Δηλαδή, πρώτο-δεύτερο μέχρι το τριάντα τρία που είναι ο ανώτερος βαθμός που κατέχετε εσείς; Ως προς τι αυτή η μυστικοπάθεια, για ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα;

Ⓜ Λοιπόν, να σας απαντήσω γιατί με ρωτήσατε πολλά. Θεωρείτε κάτι σαν δεδομένο: είπατε «πιστεύω». Το πιστεύετε κι εγώ σας λέω ΔΕΝ το πιστεύω! Το να λέτε πιστεύω χωρίς να το αποδεικνύετε ή να επικαλείστε το λόγο που πιστεύετε δεν μου επι τρέπει και μένα να σας απαντήσω γιατί κι εγώ με τη σειρά μου ΔΕΝ το πιστεύω. Αφού όπως λέτε, ο τεκτονισμός είναι υποχείριο του σιωνισμού, τότε πώς γίνεται να υπάρχουν τεκτονικές στοές σ' όλες τις μουσουλμανικές χώρες; Κι εκείνοι είναι υποχείριο του σιωνισμού;

Μιλάτε για τους Ροδόσταυρους. Οι Ροδόσταυροι είναι αυτοί που πιστεύουν στον σταυρό. Οι σταυροφόροι είναι κι αυτοί υποχείρια του σιωνισμού; Λέτε για τους βαθμούς. Τεκτονισμός υπάρχει σ' όλο τον κόσμο και λέγεται «κυανούς τεκτονισμός» που αποτελείται από την τάξη του μαθητού, του εταίρου και του διδασκάλου. Απ' εκεί και πέρα έχουν βγει περίπου 48-50 συστήματα, τα λεγόμενα φιλοσοφικά, που άλλα έχουν 33 βαθμούς, άλλα έχουν 44, άλλα 87... Αυτά όμως δεν έχουν καμιά απολύτως σημασία και επιροή στα τρία πρώτα βασικά σημεία του τεκτονισμού, της τάξεως του μαθητού, του εταίρου και του διδασκάλου. Όπως λέμε : αυτό είναι το κείμενο, αυτός είναι ο τεκτονισμός, κι όλα τ' άλλα είναι σχόλια. Καθένας έχει το δικό του τρόπο να ερμηνεύει και κάνει το δικό του σύστημα. Όσο για τους Λάιους που αναφέρατε δεν έχουν καμιά απολύτως σχέση με τον τεκτονισμό.

Ⓔ Μιλήσατε για τον Λαμπρόπουλο...

Ⓜ Ναι, τον Βασίλειο Λαμπρόπουλο τον δημοσιογράφο.

Ⓔ Έχει γράψει ο Λαμπρόπουλος όπως και ο Τσαρουχάς, που μπήκαν στην μασωνία, και αποκαλύπτουν...

Ⓜ Όχι, ο Λαμπρόπουλος μπήκε. Ο Τσαρουχάς δεν μπήκε.

Ⓔ Και οι δύο γράφουν ότι είναι θρησκεία η Μασωνία και ότι το όνομα του Θεού είναι «Μέγας Αρχηγός του Σύμπαντος» - MATΣ.

Ⓜ Μέγας Αρχιτέκτων του Σύμπαντος. Μάλιστα... MATΣ.

Ⓔ Λέτε να κάνουμε και οι δυο λάθος λέγοντας ότι είναι θρησκεία, κι ότι πιστεύετε σε Θεό με τέτοιο όνομα;

Ⓜ Η πλειοψηφία σας τρώει; Τότε να πούμε, δέκα χιλιάδες που είμαστε, ότι δεν είναι θρησκεία! Δυο λένε ότι είναι, και οι άλλοι δέκα χιλιάδες λένε ότι δεν είναι; Το θέμα δεν είναι αυτό...

Ⓔ Το θέμα είναι ότι ήταν μασώνιοι!

Ⓜ Ναι, κι εμείς οι άλλοι δέκα χιλιάδες λέμε ότι ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ.

Ⓔ Μα αυτοί αποκαλύπτουν!

Ⓜ Κι εμείς το ίδιο. Εγώ δεν φοβάμαι να σας πω ότι είναι θρησκεία, ή δεν είναι...

Ⓔ Μα είναι μυστικό, υποτίθεται!

Ⓜ Μα δεν είναι μυστικό. Σας το λέω. Εγώ είμαι Χριστιανός Ορθόδοξος κι αν διαβάσατε είχα πάει στην εκκλησία και απήγγειλα το σύμβολο της πίστewς. Ξέρετε πολλούς χριστιανούς, να πηγαίνουν στις χριστιανικές εκκλησίες και να απαγγέλλουν το σύμβολο της πίστewς ; Μια φορά το έγραφαν πέντε μέρες οι εφημερίδες. Και κανείς δεν βρέθηκε να παραπονεθεί. Μάλιστα με ρώτησαν : «Αν σας αφορίσει η εκκλησία τι θα κάνετε;» Και τους απάντησα:

«Ποιά εκκλησία; Κάποιος ιερωμένος θα μ' αφορίσει!» Δεν ΔΙΟΡΙΣΤΗΚΑ χριστιανός! Είμαι χριστιανός γιατί πιστεύω. Πιστεύω εγώ, η γυναίκα μου, τα παιδιά μου, όλος ο κόσμος... Με το να μου πει ένας «σε καταργώ από το να είσαι χριστιανός» εγώ δεν παύω να είμαι! Αν σας πει ένας «παύετε να είστε Κύπριος», θα πάψετε και θα σας το διαγράψουν; ΚΥΠΡΙΟΣ είστε! Λοιπόν, δεν έχει καμιά σημασία το τι λέει ένας ή δυο ή πέντε ή δέκα. Έχετε διαβάσει άλλοι δέκα χιλιάδες τι λένε;

Ⓔ (Νίκος Νικολαΐδης - Υπεύθυνος Διαφώτισεως της Αρχιεπισκοπής): Κύριε Μανέα είπατε ότι βασικά, δυο είναι οι επιδιώξεις του μασωνισμού. Και εν πάση περιπτώσει ότι πηγή των αρχών του μασωνισμού είναι ο ορθός λόγος, κι απώτερος στόχος του είναι η αγάπη για τον άνθρωπο... Το αποδίδω καλά;

Ⓜ Πολύ καλά... πάρα πολύ καλά, συνεχίστε...

Ⓔ ...Κατά καιρούς έχουν γράψει ορισμένοι εναντίον του μασωνισμού. Τόσο ο Τσαρουχάς και ο Λαμπρόπουλος και ο...

Ⓜ Και ο Τρεμπέλας...

Ⓔ ...Και θα σταθώ στον Τρεμπέλα, που ήταν καθηγητής πανεπιστημίου, και δεν είναι τυχαίο πρόσωπο. Είναι πολυγραφώτατος και αναγνωρισμένος επιστήμονας. Έγραψε επίσης κι ένας αρχιμανδρίτης, ο Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος. Στα βιβλία και των δυο αυτών, γίνεται μια μεγάλη αναφορά και το σημείο το οποίο θίγουν είναι ότι ο μασωνισμός αποτελεί θρήσκευμα. Και οι δυο, ιδιαίτερα ο Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος αντλεί πάρα πολλά στοιχεία από τη μεγάλη μασωνική εγκυκλοπαίδεια, κι από άλλα βιβλία τα οποία έχουν γράψει και εκπροσωπούν τη μασωνία.

Έχω υπόψη μου και τα δυο βιβλία — θα μπορούσα να ανάφερα παραπομπές — αλλά σέβομαι το ακροατήριο, που με ατράνταχτα στοιχεία παραθέτουν τελετουργίες οι οποίες γίνονται μέσα στις μασωνικές στοές. Γίνεται τελετουργία όταν κάποιος τέλεσε γάμο ή όταν κάποιος τέκτονας πεθάνει και άλλα πράγματα... Και συνέχεια ο «σεβάσμιος» της στοάς είναι εκείνος ο οποίος διαβάζει και αναφέρεται στο ΜΑΤΣ : Το Μέγα Αρχιτέκτονα που Σύμπαντος. Και σε πολλά σημεία η αναφορά αυτή και το περιεχόμενο, συμπίπτουν ακριβώς με τη θρησκευτική τελετουργία. Αυτό είναι το πρώτο σημείο. Έχω επίσης να πω ότι η ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος έχει αποφανθεί ότι η μασωνία αποτελεί θρήσκευμα. Και πιστεύω ότι αυτό δεν σας διαφεύγει. Κι ο Αρχιεπίσκοπος εθνομάρτυρας Κυπριανός έχει βγάλει ειδική εγ κύκλιο στην οποία αποκαλύπτει ότι η μασωνία αποτελεί θρήσκευμα. Τελειώνοντας ήθελα να πω πως αν οι σκοποί της μασωνίας είναι αυτοί που μας περιγράψατε τότε πώς εξηγείται το φαινόμενο, μέσα στις μασωνικές στοές, (όταν πρόκειται να γίνει μεταπήδηση από τον ένα στο δεύτερο βαθμό και στον τρίτο και ιδιαίτερα στον 18ο βαθμό και εντεύθεν) να υπάρχει μια πολυπλοκότητα όσον αφορά την προαγωγή κάποιου και κάθε φορά που γίνεται μετάβαση από ένα βαθμό σε άλλο, αυτός να είναι δεσμευμένος να μυείται και να δίνει κάποιο όρκο; Ένα πέπλο μυστηρίου καλύπτει τις δραστηριότητες των μασωνικών στοών (π.χ. δεν διαγράφετε τα μέλη σας αλλά γράφετε ότι «υπνώντουν»). Και ερωτώ: Τι επιδιώκει η μασωνία σε τελική ανάλυση; Μήπως αποτελεί ένα θρησκευτικό

συγκριτισμό; Και μια δευτερεύουσα ερώτηση, γιατί δεν γίνονται μέλη της στοάς, άνθρωποι των λαϊκών στρωμάτων;

Ⓜ Θ' αρχίσω από την τελευταία ερώτηση. Στη δική μου στοά έχουμε μεταξύ άλλων ένα θυρωρό, ένα σερβιτόρο και έναν που κάνει τέντες.

Ⓜ Κοιτάξτε... Να σας ερωτήσω κάτι; Μπορείτε να μου πείτε τι στατιστική έχετε βγάλει για το τι επαγγέλματα υπάρχουν;

Ⓜ Στο αρχείο κάποιας τεκτονικής στοάς της Κύπρου, το οποίο κατέχω, δεν υπάρχει ούτε ένας των λαϊκών στρωμάτων!

Ⓜ Σύμφωνα. Αυτό δεν είναι περίεργο. Αλλά αυτό δεν οφείλεται στους τέκτονες. Θα πρέπει να μου πείτε, για να είσατε σωστός στην ερώτηση ή τοποθέτηση, ότι ο τάδε, ο φτωχός, του λαϊκού στρώματος, ζήτησε να τον κάνουνε αλλά δεν τον έκαναν. Τότε θα σας πω ότι έχετε δίκιο. Το ότι δεν έγινε όμως, δεν σημαίνει ότι δεν τον δεχτήκαμε. Δεν ζήτησε! Στη δική μου τη στοά σας λέω, υπάρχει ένας θυρωρός πολυκατοικίας, ένας σερβιτόρος, κι ένας τεχνίτης που κάνει τέντες. Προσφάτως, δε, ζήτησε να 'ρθει κι ένας άλλος ο οποίος πήγε μέχρι την τρίτη δημοτικού. Του είπα «να 'ρθεις». Αλλά εδώ χρειάζονται μερικά πράγματα να διαβάσεις. Θα μπορείς; Πώς θα τα διαβάσεις; Διότι το θέμα δεν είναι να 'ρθεί. Να έρθει να κάνει τι; Κι εκείνος να κατανοεί κι εμείς να μπορούμε να του δείξουμε, να τον βοηθήσουμε λίγο. Ας έρθουμε τώρα στις γιορτές που είπατε...

Ⓜ ...Τελετουργίες.

Ⓜ ...Εγώ τις λέω γιορτές, εσείς τις λέτε τελετουργίες. Επειδή είστε μορφωμένος άνθρωπος, θα πρέπει να έχετε παρακολουθήσει φιλολογικά μνημόσυνα που τιμούν τη μνήμη ενός πνευματικού ανθρώπου. Λέγεται φιλολογικό μνημόσυνο -επιστημονικό μνημόσυνο. Έχει καμιά σχέση με τη θρησκεία αυτό; Καμιά! Γίνεται σε μια αίθουσα, καλή ώρα όπως εδώ, και σηκώνονται μερικοί συνάδελφοι του ή κριτικοί και λένε ότι έχει γράψει το τάδε βιβλίο, ήταν έτσι, ήταν εκείνο, και γίνεται μνημόσυνο. Δεν έχει καμιά σχέση με τη θρησκεία. Μερικοί μας ρωτούν: Πώς δεν είσατε θρησκεία αφού έχετε ναούς; Είμαι δικηγόρος. Οι δικηγόροι αποκαλούμε το δικαστήριο «Ναό της Θέμιδος». Όμως δεν έχει καμιά σχέση η δικαιοσύνη με τη θρησκεία. Κι ακόμη λέμε «είναι ιέρεια της Τερψιχόρης», και εννοούμε είναι χορεύτρια. Τώρα οι χορεύτριες τι σχέση έχουν με τη θρησκεία; Πιστεύω ότι τώρα δεν μπορείτε να αμφισβητήσετε ότι όλα είναι «συμβολικά».

Οι προσευχές τώρα που λέτε... Ο Μέγας Αρχιτέκτων του Σύμπαντος είναι ποιός; Ο Θεός. Ο οποίος έκανε τον κόσμο «ορατών και αοράτων». Επειδή εμείς ανήκουμε σε διαφορετικές θρησκείες — σας το εξήγησα προηγουμένως — δεν μπορούμε να αποκαλούμε το Θεό «Αγία και Ομοούσιο Τριάδα». Γιατί θα πει κάποιος άλλος: « Εγώ έχω το δικό μου Θεό». Για να συνεννοούμαστε λοιπόν τι εννοούμε λέμε: Μέγας Αρχιτέκτονας του Σύμπαντος.

Μιλάτε τέλος για αυτά που έγραψε ο Τρεμπέλας. Έχετε διαβάσει όλα του Τρεμπέλα; Όχι μόνο αυτά για τον τεκτονισμό. Γιατί ξέρετε ο Τρεμπέλας ανήκε σε μια χριστιανική οργάνωση. Μετά πήγε σε κάποια άλλη. Το ξέρατε αυτό;

Ⓜ Σε ποια άλλη;

Ⓜ Δεν ήτανε στο Σωτήρα και στη Ζωή;

Ⓜ Ναι... αδελφότης χριστιανική...

Ⓜ...Αφήστε με να τελειώσω.

Ⓜ ...Για να μην δημιουργούνται εσφαλμένες εντυπώσεις.

Ⓜ Δεν δημιουργούνται, γιατί αυτά που λέγω εγώ δεν είναι λόγια. Υπάρχουν αποφάσεις δικαστηρίων. Και τους είχε καταμηνύσει, εκείνους που προηγουμένως ανήκε ο Τρεμπέλας, ότι του κράτησαν τα διάφορα βιβλία τα θρησκευτικά και δεν του έδιναν χρήματα...

Ⓜ ...Όχι!

Ⓜ...Όχι; Προσέξτε γιατί το λέω τώρα. Γιατί ο Τρεμπέλας ήτανε εκείνος που έγραψε το ένα βιβλίο και το άλλο βιβλίο. Επομένως όχι επειδή το λέει ο Τρεμπέλας έτσι είναι και δεν υπάρχει άλλη γνώμη. Υπάρχουν άλλοι δέκα χιλιάδες «Τρεμπέληδες». Τους έχετε διαβάσει; Διότι το να διαβάζετε ένα βιβλίο, π.χ. για τον Μαρξισμό και να μην διαβάζετε τίποτ' άλλο, το βρίσκετε, όπως και οι κομμουνιστές, Ευαγγέλιο. Ωραία τα λέει, κι αυτό είναι! Διαβάστε και τι λένε οι άλλοι οι οποίοι δεν είναι Μαρξιστές κι έπειτα να σχηματίσετε ολοκληρωμένη εικόνα. Να έχετε πλήρη γνώση και τότε να έχετε πλήρη γνώμη. Τώρα, είναι μονομερής και η γνώμη και η γνώση σας.

Εσείς ξέρετε ότι η θεολογική σχολή του πανεπιστημίου Αθηνών είχε αναθέσει στον Αλεβιζάτο τον καθηγητή Θεολογίας, να ερευνήσει και να εισηγηθεί στη Θεολογική Σχολή περί τεκτονισμού, και εκείνος είτε ότι δεν είχε καμιά σχέση με τη θρησκεία; Αυτό το γνωρίζετε;

Ⓜ Το γνωρίζω και λέω ότι ο Αλεβιζάτος ήταν και μασώνας!

Ⓜ Κι αυτό τι σημαίνει; Μου λέτε ότι είναι μασώνας και μ' αυτό το θεωρείτε δεδομένο ότι λέει ψέματα!

Ⓜ Όχι...

Ⓜ Παρακαλώ πολύ!... Αλλιώς γιατί το είπατε; Είναι ακριβώς αυτό που λέμε: ότι προκαταβολικά θεωρείται αναξιόπιστος αυτός. Τότε γιατί του το αναθέσανε αυτό, αφού το ξέρανε ότι ήταν; Κι εκείνοι δεν του είπανε, κύριε κακώς μας τα είπες γιατί είσαι μασώνας...

Ⓜ Ποιοι του το ανάθεσαν;

Ⓜ Η θεολογική σχολή, όχι εμείς. Εν γνώσει τους ότι ήταν τέκτων. Γιατί ακριβώς από ποιόν θα ζητούσαν να αποφανθεί; Από έναν που δεν ήξερε, ή από έναν που ήξερε και ήταν στην θεολογική και μπορούσε λόγω γνώσεων να απαντήσει; Γι' αυτό τον βάλανε...

Ⓜ Κύριε Μανέα έχετε ένα λάθος.

Ⓜ Δεν το αποκλείω να κάνω πολλά λάθη.

Ⓜ Δεν του το ανέθεσε η θεολογική σχολή. Η εκκλησία της Ελλάδος απευθύνθηκε στην θεολογική σχολή και έγινε έρευνα. Η θεολογική σχολή ανέθεσε στον Αλεβιζάτο...

Ⓜ Μα δεν είν'αυτό που είπα κι εγώ;

Ⓜ Ναι, αλλά με τη γνώμη του Αλεβιζάτου η σύνοδος τελικά στράφηκε εναντίον! Παρά το γεγονός αυτό είναι θρησκεία. Απαντήστε μας στο γεγονός αυτό...

Ⓜ Σας απάντησα. Επειδή επικαλεστήκατε όμως το τι γράφουν τα βιβλία μας, θα σας πω το εξής. Αυτοί που εναντιώνονται στο Χριστιανισμό λένε: Δεν λέτε ότι ο Χριστός είναι ο Θεός της αγάπης; Και απαντάτε, ναι. Απαντούμε ναι. Όλοι οι χριστιανοί λέμε ναι, είναι ο Θεός της αγάπης, και μετά διαβάζουν: Λουκά, κεφάλαιο, δωδέκατο, στίχος 49, «Πυρ ήλθον βαλείν». Ή ως ο Θεός της αγάπης «πυρ ήλθον βαλείν;» λέει ο αντίχριστος και λέω εγώ ο χριστιανός; «Αν ξέρεις κύριε να το ερμηνεύσεις, δεν θα πεις ότι ο Χριστός δεν είναι ο Θεός της αγάπης, διότι όταν λέει «πυρ ήλθον βαλείν» εννοεί τον εξαγνισμό, την κάθαρση των ανθρώπων και όχι ότι θα βάλει στη φωτιά και θα μας κάψει». Λοιπόν βλέπετε πώς μπορούν να παρερμηνεύονται τα πράγματα. Αν πάρετε μια φράση, μια λέξη, εύκολα μπορείτε να πείτε ό,τι θέλετε. Το θέμα είναι να τα πάρετε όλα. Αν πάρετε ένα απόσπασμα από βιβλίο μας, ξέρετε στον 18ο βαθμό τι λέει;... Θάνατος στο Χριστό! Μα διαβάστε κύριε και παραπάνω τι λέει και παρακάτω; Θάνατος λέει και στον Ιούδα, θάνατος και στον Μωάμεθ. Είναι οι φωνές του μίσους, όπως λένε, που φωνάζουν «θάνατο σ' όλες τις θρησκείες». Αν αποσπάσετε μια μόνο φράση, μπορείτε να βγάλετε συμπεράσματα, όπως αυτά που λέτε. Εάν το διαβάσετε όμως όλο μαζί, δεν μπορεί κανείς να καταλήξει εκεί που λέτε. Και σας ρωτώ για μια ακόμη φορά: Ο τεκτονισμός, αν ήταν θρησκεία, πώς γίνεται οι τέκτονες να έχουν τις γυναίκες, τις μανάδες τους, τα παιδιά τους, και τ' αδέρφια τους εκτός τεκτονισμού (δηλαδή να είναι χριστιανοί) και να μην είναι στην τεκτονική θρησκεία; Στην Ελλάδα τουλάχιστον, η ανεξιθρησκεία προστατεύεται συνταγματικώς.

Γιατί να μη λέω ότι ανήκω στη θρησκεία των μασώνων; Κανένα κίνδυνο δεν διατρέχω. Γιατί εγώ τότε να λέω ότι είμαι χριστιανός. Δεν έχω κανένα λόγο να κρύβομαι που είμαι τέκτων, αν ο τεκτονισμός είναι θρησκεία, και να λέω ότι είμαι χριστιανός. Ένας άνθρωπος στην ηλικία μου δεν κάθεται να λέει το σύμβολο της πίστεως μέσα στη χριστιανική εκκλησία αν δεν είναι χριστιανός.

Ⓜ Μπορείτε να μας πείτε αν ξέρετε επίσημα πόσα είναι τα μέλη του τεκτονισμού στην Ελλάδα και αν, αφού συνεργάζεστε με τους εν Κύπρο τέκτονες, πόσα μέλη υπάρχουν στην Κύπρο;

Ⓜ Γύρω στις 10.000 στην Ελλάδα. Στην Κύπρο το ένα δέκατο. Αλλά αυτό είναι κυμαινόμενος αριθμός.

Ⓜ Τι σας έκανε να λύσετε τι σιωπή σας;

Ⓜ Πολύ ωραία ερώτηση και σας ευχαριστώ. Ακριβώς, κάποτε το να πει κανείς ότι ήταν τέκτων, σήμαινε να στραφεί η έχθρα των ανθρώπων που δεν ήξεραν, εναντίον του. Όμως εκείνα τα χρόνια πέρασαν. Σιγά - σιγά τα πράγματα τα οποία ήταν απαγορευμένα και δεν επιτρέπετο να συζητούνται βγήκαν στη δημοσιότητα και οι άνθρωποι είναι πιο ελεύθεροι

να λένε τα πιστεύω τους. Εγώ όταν ήμουνα νεότερος και πιο ανήσυχος πίστεψα ότι δεν είχα κανένα λόγο να κρύβομαι που είμαι τέκτονας, ούτε εγώ, ούτε οι τέκτονες, ούτε ο θεσμός. Και αποφάσισα σιγά-σιγά να δίνω δείγματα γραφής, κυρίως εμπράκτως, του τι είναι τεκτονισμός τι πιστεύει ο τεκτονισμός, ποιά μέσα μεταχειρίζεται, τι σκοπούς επιδιώκει, και ποιά είναι τα έργα του. Συνέπεια όλων αυτών είναι η σημερινή διάλεξη - συζήτηση την οποία κάνουμε. Θα ήθελα να ξεκαθαρίσω ακόμη κάτι: Λέτε, είσαστε μυστική οργάνωση, όλο μυστικότητα έχετε. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο λάθος. Ο τεκτονισμός, στην Ελλάδα, έχει δημιουργηθεί με κυβερνητικό διάταγμα και είναι στην εφημερίδα της Κυβέρνησης. Όλα τα βιβλία μας είναι θεωρημένα από τις αρμόδιες αρχές και όλες οι αποδείξεις εισπράξεως και πληρωμής είναι τρυπημένες από ένα ειδικό μηχάνημα που έχει η εφορία. Και κάθε χρόνο οι τέκτονες στέλλουν απολογισμό του παρελθόντος χρόνου με όλα τα δικαιολογητικά. Οι εφορίες μας αναγνωρίζουν να μην πληρώνουμε φόρους γιατί είμαστε φιλανθρωπικό ίδρυμα. Αυτά όλα δεν γίνονται γιατί είμαστε μυστική οργάνωση και δεν μας ξέρει ο κόσμος, αντίθετα και υπό τη σκέπη και τον έλεγχο του κράτους λειτουργούμε. Αυτός είναι ο λόγος που μας έκανε να αποφασίσουμε σιγά - σιγά να βγούμε έξω στην κοινωνία και να εξηγήσουμε ,τι είναι οι τέκτονες.

ⓔ Κύριε Μανέα, μελετώντας τη μασονική βίβλο που εκδόθηκε επί καιρώ Τζατζοπούλου (του προκατόχου σας) έχω παρατηρήσει ορισμένες αντιφάσεις. Και συγκεκριμένα στη σελίδα 11 της μασονικής βίβλου λέει ότι «ως φιλοσοφικός, προοδευτικός και φιλανθρωπικός θεσμός, ο ελευθεροτεκτονισμός αποσκοπεί στην ηθική και πνευματική βελτίωση των μελών του, δια της αυτογνωσίας, δια της ερεύνης της αληθείας, της αλληλεγγύης και της εφαρμογής των αρχών της τεκτονικής ηθικής»...

Ⓜ Ακριβώς, αυτό είναι από τον καταστατικό χάρτη - είναι οι καταστατικές αρχές. Πολύ σωστά.

ⓔ Αποσκοπώντας δηλαδή η μασωνία, στην ηθική και πνευματική βελτίωση των μελών της, ερευνά και την αλήθεια. Διερωτώμουν ποιά ήταν αυτή η αλήθεια, και στη σελίδα 72 της ίδιας βίβλου, αναγράφονται ότι οι μασώνιοι πιστεύουν ότι ο Χριστός είναι η αλήθεια. Αφού διακηρύττετε ότι στη Μασωνία, αναζητάτε την αλήθεια, έπρεπε κατά αδήριτον ανάγκη να ερευνάτε το έργο, τη διδασκαλία και το πρόσωπο του Χριστού. Παρόλα αυτά δεν ακούμε τίποτ' άλλο από προσευχές, δοξασίες κι ακόμα και το τελευταίο πετραδάκι να σηκωθεί, γίνεται προς τιμήν του «Μέγα Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος». Όμως στη σελίδα 11 και πάλι μπερδεύτηκα. Λέτε ότι ο τεκτονισμός δεν είναι θρησκεία, ούτε πολιτικός οργανισμός. Διότι αυστηρώς αποκλείει «πάσα εν ταις στοαίς συζήτηση περί θρησκευτικών ή πολιτικών θεμάτων». Κι εδώ είναι που μπερδεύτηκα. Από τη μια λέτε ο Χριστός είναι αλήθεια. Από την άλλη αποκλείετε αυστηρώς τη συζήτηση περί Χριστού. Πού είναι η αλήθεια;...

Ⓜ Έχετε απόλυτο δίκαιο. Και ξέρετε γιατί μπερδευτήκατε; Γιατί εκείνος που το έγραψε τα είχε μπερδεμένα. Συμφωνώ απόλυτα μαζί σας. Γιατί τότε έπρεπε όλος ο τεκτονισμός, όλης της γης να είναι χριστιανικός. Αμ δεν είναι... Δεν είναι θρησκευτικός. Αυτό το οποίο λέγει είναι λάθος βασικό!

Να σας πω κάτι. Επειδή υπάρχουν οι κατηγορίες ότι οι τέκτονες είναι αντίχριστοι, πολλοί «περνάνε από την άλλη μεριά του ποταμού». Για αυτό χαίρομαι που το εντοπίσατε, γιατί όπως βλέπετε εύκολα δημιουργούνται παρανοήσεις.

Ⓜ Αυτά όλα που είπα προέρχονται από τη Βίβλο που εκδόθηκε επί καιρώ Τζατζόπουλου με την ονομασία «Η εκκλησία της Ελλάδος και ο Τεκτονισμός». Εκδόθηκε αυτή η βίβλος λόγω του θορύβου που έγινε από ιεροκήρυκες τότε, λόγω του παγκόσμιου τεκτονικού συνεδρίου στην Ελλάδα. Η βίβλος εκδόθηκε από το τεκτονικό ίδρυμα της Ελλάδας. Κι απλώς την εισαγωγή του βιβλίου υπέγραψε ο Τζατζόπουλος, τα άλλα όλα ήταν απόψεις του τεκτονικού ιδρύματος.

Ⓜ... Το οποίο εκφράζεται από τον Τζατζόπουλο. Έχετε δίκιο. Δεν έχω κανένα λόγο να το αμφισβητήσω, αλλά σας λέω αυτό: είναι συνηθισμένο γεγονός, όταν κάποιος εξορισμού έχει την εξουσία να εκφράζει ένα χώρο, να προχωρά πέραν των δυνάμεων του, κάνοντας τέτοια λάθη. Αυτό έκανε κι ο προκάτοχος μου.

Ⓜ Μια διευκρίνιση σχετικά με αυτά που λέχθηκαν. Εδώ αναφέρθηκαν ονόματα τα οποία έγραψαν και αναφέρθηκαν στον τεκτονισμό. Κι έρχεστε εσείς και μας απαντάτε ότι είναι λάθος. Έκαναν λάθος δηλαδή άτομα τα οποία κάπου εκπροσωπούνε τον τεκτονισμό επίσης.

Έρχεστε εσείς μετά και το διαψεύδετε και λέτε ότι κακώς εγράφησαν από τρία - τέσσερα άτομα τα οποία θεωρούνται αξιόλογα άτομα στο χώρο τους. Εμείς δηλαδή, τι πρέπει να κάνουμε, τι πρέπει να πιστέψουμε; Ποιά είναι αυτά τα βιβλία τα οποία μας δίνετε να διαβάσουμε; Ποιά είναι η ανάλυση που προσφέρετε; Γιατί δεν υπάρχει ελευθερία τέλος πάντων (γιατί βασικά αυτό είναι η έλλειψη ελευθερίας) για να κρίνουμε και να αποφανθούμε αν είμαστε υπέρ ή κατά του τεκτονισμού;

Ⓜ Θα κάνω μια διάκριση. Αναφερθήκαμε πριν λίγο σε τέκτονες, για αυτό είπα έκανε λάθος. Έχουν γραφεί χιλιάδες βιβλία, κυρίως στα αγγλικά. Εμείς στην Ελλάδα, ακριβώς ακολουθώντας την αντίθετη πορεία που ακολούθησε ο προκάτοχος μου, βγάλαμε ένα βιβλιαράκι πάρα πολύ συνοπτικό, γιατί όσο πιο πολλά λέει κανείς τόσο πιο πολλά θέλει να αποδείξει διατρέχοντας τον κίνδυνο να κάνει τέτοια λάθη με αποτέλεσμα να βρίσκει κάποιος - όπως ο κύριος πιο πριν - ότι υπάρχουν αντιφάσεις. Για αυτό έχουμε αυτό το βιβλιαράκι το οποίο το δίνουμε, δωρεάν και μπορεί να το πάρει κανείς. Τα καθαυτό βιβλία μας, και το καταστατικό, τα τυπικά όπως τα λέμε, κυκλοφορούν επίσης από ανθρώπους που έχουν βγεί από τον τεκτονισμό και τα δίνουν.

Ⓜ Υπάρχει κάποιο όριο για να γίνει κανείς τέκτονας; Και πώς στην Κύπρο μπορεί να γίνει κάποιος;

Ⓜ Υπάρχει ένα όριο ηλικίας. Αυτό το καταλαβαίνετε όλοι. Πρέπει να έχει κάποια ηλικία και κάποια σχετική παιδεία, δε λέω μόρφωση -λέω παιδεία - γιατί μόρφωση μπορεί να μην έχει κανείς, αλλά να έχει παιδεία, κι άλλος που έχει μόρφωση να μην έχει καθόλου παιδεία. Για αυτό πρέπει να έχει παιδεία και κάποια ηλικία για να μπορεί να κατανοήσει την τεκτονική διδασκαλία, και να μπορεί να την αφομοιώνει. Πρέπει απαραίτητως να πιστεύει στο Θεό... δε λέμε ποιό Θεό, το Θεό που πιστεύει αυτός, φτάνει να πιστεύει πραγματικά.

Ⓔ Κάποιος που είναι Ορθόδοξος Χριστιανός και κατέχει την αλήθεια, ποιά η ανάγκη να καταφύγει στη μασωνική στοά; Για να μάθει τι;

Ⓜ Την αλήθεια του λογικού. Την αλήθεια που απορρέει από τον ορθό λόγο. Κι όχι την αλήθεια της πίστεως η οποία δεν χρειάζεται λογικό. Εκείνο χρειάζεται πίστη. Όπως ακριβώς σας είπα και στην αρχή, εγώ είμαι Χριστιανός και δεν βάζω το χαρτί και το μολύβι να δω πως έτσι γράφουν αυτά. Πιστεύω.

Ⓔ Κύριε Μανέα, να μας εξηγήσετε έτσι λίγο απλά τι εννοείτε όταν λέτε «με τη μέθοδο του ορθού λόγου»...

Ⓜ Σας εξήγησα στην αρχή, τα σύμβολα της αλληγορίας. Ο Κύριος Ημών Ιησούς Χριστός δίδασκε πώς; Με τις παραβολές. Οι αρχαίοι μας πρόγονοι, που το πνευματικό τους επίπεδο δεν το έχει πλησιάσει κανείς μέχρι σήμερα, χρησιμοποιούσαν τους μύθους, τα σύμβολα και τις αλληγορίες. Θα σας πω ένα απλό παράδειγμα: Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν τη θεά της σοφίας, την Αθηνά. Σύμβολο της ήταν η κουκουβάγια που δεν διακρίνεται για την ευφυΐα της. Θυμάμαι, όταν μικροί πηγαίναμε στο σχολείο μας υποχρέωναν να φορούμε πηλίκια. Η κουκουβάγια όπως ξέρετε ανήκει στην οικογένεια των μπουφοειδών. Ο μπούφος θεωρείται το πιο κουτό πουλί. Και λέγαμε λοιπόν εμείς που δεν ξέραμε: μας θεωρούν μπούφους (βλάκες) και μας βάλανε σαν σύμβολο την κουκουβάγια; Ήταν γιατί ήμασταν αμήτοι — όπως λέγονται οι μη τέκτονες. Αλλά υπάρχει η εξήγηση. Η κουκουβάγια δεν είναι έξυπνο πουλί, όμως έχει κάτι που δεν το έχει άλλο ον : βλέπει τη νύχτα. Αν λοιπόν το μεταφέρουμε στο φιλοσοφικό χώρο σημαίνει « γνωρίζω εκεί που άλλος έχει σκοτάδι, έχει άγνοια ». Χρησιμοποιούμε τη φράση — ο άλλος μεσάνυκτα — δεν ξέρει τίποτα, δεν καταλαβαίνει. Ένας λοιπόν που βλέπει στο σκοτάδι συμβολίζει τον άνθρωπο που γνωρίζει εκείνα που άλλοι δεν γνωρίζουν. Για αυτό είναι και το σύμβολο της σοφίας. Μην ξεχνάτε ότι και ο μάντης Τειρεσίας ήταν τυφλός. Όμως μπορούσε να προβλέψει τα μέλλοντα.

Ⓔ Γιατί βάζετε προϋποθέσεις πίστεως για να μπει κάποιος σε μια οργάνωση ορθού λόγου;

Ⓜ Γιατί σας είπα ότι ο τεκτονισμός συγκροτήθηκε ιστορικά από έναν κληρικό. Και ας μην κρυβόμαστε: Η πίστη στον Θεό είναι ένας πολιτικός αστέρας που βοηθάει τον άνθρωπο να βαδίζει στη ζωή του. Πιστεύω ότι χωρίς την πίστη στο Θεό, ο άνθρωπος θα ήταν σαν ένα καράβι χωρίς πηδάλιο.

Ⓔ Μόλις πριν λίγο, αναφερθήκατε στην αθανασία της ψυχής και διερωτούμαι αν υπάρχουν Ινδουιστές τέκτονες οι οποίοι δεν πιστεύουν στην αθανασία της ψυχής. Και προχωρώ στο δικό μου ερώτημα: Πριν μερικά χρόνια, εδώ στην Κύπρο - στην Λευκωσία - υπήρχε μια πλατεία η οποία λεγόταν πλατεία Μεταξά και την έχουν ξεγράψει και την μετονόμασαν πλατεία Ελευθερίας (την οποία οραματιζόμαστε). Εσείς, αναφερόμενος σε μεγάλα πρόσωπα του τεκτονισμού μας προσφέρετε και τον Μεταξά...

Ⓜ Δεν σας το πρόσφερα. Τον είπα για να μη μου τον προσφέρετε εσείς. Σας βγήκα στη γωνία που λέμε...

Ⓔ Δεν μπορεί να το ξέρατε αυτό!

Ⓜ Λέτε!

Ⓜ Προχωρώ στην Εκκλησία της Κύπρου και σας λέω, υπάρχει ένα εθνομάρτυρας... και ήταν ο αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, ο οποίος με όλη τη σύνοδο της Εκκλησίας της Κύπρου (κι όχι μ' έναν κληρικό που είπατε που μπορεί να σας αφορίσει) έχει αφορίσει όλους τους μασώνους της Κύπρου κι αυτός ο αφορισμός «πιάνει» και μεταγενέστερα... (γέλια). Θα ήθελα να σχολιάσετε αυτά τα δυο πράγματα.

Ⓜ Να σας απαντήσω πρώτα για τον Μεταξά. Να σας πω και για τον Βασιλιά Γεώργιο. Εκείνον τον ξεχάσατε; Να σας τον προσφέρω εγώ τώρα. Λοιπόν και ο Μεταξάς και ο Γεώργιος ήταν τέκτονες, και οι δυο ήταν εκείνοι που επέβαλαν τη δικτατορία στην Ελλάδα. Σας είπα όμως και προηγουμένως ότι το γεγονός ότι ήταν τέκτονες ο δικτάτορας και ο ηθικός αυτουργός της δικτατορίας, αυτό δεν σημαίνει ότι ο τεκτονισμός έχει αρχές, ή σκοπούς ή μέσα δικτατορικά, γιατί θα πρέπει να σας πω ότι, μια και το θέλετε, ότι λοιπόν και ο Αλιέντε ήταν τέκτονας και ο πατέρας του ήταν ο μέγας διδάσκαλος. Έχετε και γι' αυτό να πείτε τίποτε;

Ⓜ Ας μείνουμε στα ελληνικά...

Ⓜ Να μείνουμε στα ελληνικά αλλά να πάμε και λίγο πιο έξω, βοηθάει κι αυτό. Επίσης θα σας πω ότι αυτό που είπε η Ιερά Σύνοδος δεν σημαίνει ότι έτσι είναι. Είναι μια άποψη. Και σας λέω, ο αρχιεπίσκοπος του Κατένμπουρι που είναι τέκτων, πως οι άλλοι τον ανέχονται; Αυτό δεν σας κάνει εντύπωση; Και τόσοι άλλοι κληρικοί, και στη Γαλλία και σε άλλες χώρες. Δεν σας κάνει εντύπωση ότι ο Πάπας έπαυσε την παπική βούλα που αφορίζε τον τεκτονισμό;!!

Ⓜ Μα εγώ είμαι Ορθόδοξος...

Ⓜ Εγώ σας λέω τι γίνεται παντού. Και σας λέγω επειδή είστε ορθόδοξος και είμαι ορθόδοξος.

Ⓜ Αληθεύει κύριε Μανέα, εκείνο που είχε δημοσιευτεί σε ελληνικές εφημερίδες, ότι το δικαστικό λειτουργήμα με την ιδιότητα του μασώνου; είναι ασυμβίβαστα;

Ⓜ Δεν είναι ακριβώς έτσι... Έτσι το γράφουν... Λέει, η ιδιότης του δικαστού είναι ασυμβίβαστος με οργανώσεις που έχουν σκοπούς μυστικούς ή επιβάλλουν μυστικότητα. Όχι να είσαι τέκτων.

Ⓜ Κύριε Μανέα, προηγουμένως μας είχατε αναφέρει ότι μια βασική προϋπόθεση από τις δυο, είναι να μην αναμειγνύονται οι τέκτονες στην πολιτική...

Ⓜ Όχι, δεν το είπα έτσι... Να μη γίνονται συζητήσεις πολιτικές μέσα στα τεκτονικά εργαστήρια. Οι τέκτονες είναι και ανακατεύονται στην πολιτική και ψηφίζουν και υπάρχουν και υπουργοί και αρχηγοί κρατών κλπ. Μπορεί ο καθένας να κάνει ότι θέλει, έξω από την τεκτονική στοά. Μέσα εκεί, δεν μπορεί να το χάνει.

Ⓜ Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι, οι οποίοι ήταν τέκτονες, κι έχουν αποχωρήσει, κι έχουν γράψει βιβλία εναντίον του μασωνισμού και σε πολλά αν όχι στα πλείστα σημεία, συμφωνούν μεταξύ τους. Να υποθέσουμε ότι υπήρχε μια συνεννόηση για να «κτυπήσουν» τον τεκτονισμό, ή μήπως αυτοί οι άνθρωποι έχουν κάποια βάση;

Συνεννόηση δεν υπάρχει. Άνθρωποι άσχετοι μεταξύ τους, δεν γίνεται! Απλώς μερικοί άνθρωποι δεν κατάλαβαν ορισμένα πράγματα και γι' αυτό τα έγραψαν.

Ⓜ Λοιπόν, ποιά είναι η γνώμη σας;

Ⓜ Όπως σας είπα, εκείνοι που είναι απ' έξω, δεν έχουν πλήρη γνώση κι έχουν μια γνώση εσφαλμένη..

Ⓜ Λατρεύετε....

Ⓜ Δεν λατρεύουμε...

Ⓜ Έστω...

Ⓜ Όχι, έχει σημασία.

Ⓜ Ορισμένοι έχουν περιγράψει τελετές...

Ⓜ Δεν καταλάβατε. Σας είπα πριν λίγο τι γράφει το ευαγγέλιο. Πώς μπορεί να παρεξηγηθεί; Από έναν που θέλει να το παρεξηγήσει ή έναν που "δεν καταλαβαίνει. Όπως όταν λέει «ειρήνη πιστεύετε ότι ήρθα να φέρω,... Όχι τον χωρισμό!!» Τι εννοεί; Εννοεί να χωρίσει τους ανθρώπους από τα ελαττώματα, να τους εξαγνίσει.

Ⓜ Κύριε Μανέα θα αναφερθώ σε κάτι που είπατε για τον προκάτοχο σας, ότι έκανε λάθος που αναφέρθηκε στα θέματα του χριστιανισμού. Μήπως αυτό ήταν θέμα διαφωνίας μέσα στη στοά, κι αν όχι πώς σχολιάζετε παλαιότερα δημοσιεύματα αν δεν κάνω λάθος της «Ελευθεροτυπίας» των Αθηνών, περί διαφορών μέσα στις στοές.

Ⓜ Είναι δυο διαφορετικά πράγματα. Απλώς έκανε λάθος. Σας είπα στην αρχή ότι όλοι κάνουμε λάθη. Δεν διεκδικώ ούτε εγώ το αλάνθαστο. Ακριβώς πήγα στον τεκτονισμό για να με βοηθήσει να διορθώνω τις ελλείψεις μου και για να με βοηθήσει να κάνω λιγότερα λάθη απ' ό,τι έκανα. Όσο για την «Ελευθεροτυπία», ξέρετε ότι σ' εμάς τους Έλληνες μας αρέσει να έχουμε πολλές ομάδες, πολλά σωματεία, πολλές σφραγίδες! Υπήρχαν και στον χώρο τον τεκτονικό μερικοί οι οποίοι ήθελαν να πάρουν τις ηγετικές θέσεις. Δεν έπεισαν όμως τη συνέλευση των τεκτόνων, κι έτσι δεν τους ψήφισαν. Κατόπιν τούτου, έκαναν δικό τους «μαγαζί» όπως λέγεται. Κι άρχισαν να λένε πράγματα. Τα διαβάζετε και μπορείτε να κρίνετε!

Θα πρέπει να σας πω κάτι άλλο, το οποίο παρέλειψα να σας πω, μια και δεν θέλω να μου πείτε ότι κάνω διαφήμιση στον τεκτονισμό. Ξέρετε ότι υπάρχουν οι στοές. Οι στοές είναι οι ομάδες των τεκτόνων μ' αυτοτελή διοίκηση: Ένα διοικητικό συμβούλιο και τα μέλη. Υπάρχουν περίπου 72 στοές στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Κάθε τρία χρόνια κάνουν συνέλευση και μυστική ψηφοφορία και εκλέγουν τρεις αντιπροσώπους. Σαν να πούμε το κοινοτικό συμβούλιο. Αυτοί οι τρεις αντιπροσωπεύουν

κάθε στοά, και συγκεντρώνονται στην Αθήνα σε μια γενική συνέλευση (είναι ας πούμε η Βουλή) κι εκεί γίνεται μια μυστική ψηφοφορία και εκλέγουν έντεκα μέλη. Αυτά τα έντεκα μέλη κάνουν μυστική ψηφοφορία και εκλέγουν πρόεδρο, αντιπρόεδρο κλπ. Δηλαδή για να φτάσει κανείς στον τεκτονισμό, και να γίνει μέλος στη μεγάλη στοά της Ελλάδας, περνάει από τρεις μυστικές ψηφοφορίες. Δεν φαντάζομαι να υπάρχουν άλλοι θεσμοί που να έχουν τόσο δημοκρατικό, ελεύθερο σύστημα ισότητας και ελεύθερης έκφρασης που εκφράζεται με την ψήφο (που είναι μυστική) και κανείς δεν μπορεί να την ελέγξει.

Κλείνοντας ήθελα να επαναλάβω εκείνο που λέω και στον τεκτονικό χώρο, ότι θέλω να σας ευχαριστήσω που οι ερωτήσεις σας ήταν μελετημένες, σωστές, και χωρίς προκαταλήψεις κι επιθετικότητα, που δείχνει ένα επίπεδο παιδείας το οποίο θα έπρεπε ο καθένας να το προσέξει.

Θέλησα να σας δώσω ειλικρινείς απαντήσεις, όπως ειλικρινείς ήταν και οι ερωτήσεις, και επομένως από εσάς τώρα που μ' ακούσατε, να σχηματίσατε γνώμη, γιατί πια πιστεύω ότι έχετε γνώση.

Ειλικρινά σας εύχομαι από βάθους καρδιάς για την υποδοχή γιατί μου δώσατε αυτή την ευκαιρία να μιλήσω ανοικτά, και φυσικά ευχαριστώ αυτούς που είχαν την πρωτοβουλία και μου έκαναν την τιμή να με καλέσουν.